

Notat

Magtanvendelse - Årsberetning 2019

Social, Sundhed og Beskæftigelse
Socialafdelingen
Svinget 14
5700 Svendborg

Indledning

Social- og Sundhedsudvalget skal følge udviklingen i brugen af magtanvendelse og andre indgreb i voksnes selvbestemmelsesret og vurdere, om der er behov for opfølgning.

Til brug for vurderingen er der udarbejdet en beretning om registrering og behandling af indsatsen på magtanvendelsesområdet og om registrerede indgreb i 2019 i sociale tilbud. 2. marts 2020

Indberetninger og ansøgninger vedr. magtanvendelse behandles for de borgere Svendborg Kommune har handleforpligtelse overfor. Det drejer sig om borgere i kommunens egne tilbud, i andre kommuners tilbud og i regionale tilbud.

Sagsid: 20/5632
Afdeling: Socialafdelingen
Ref.

Jf. aftale om forpligtende samarbejde behandler Socialafdelingen Myndighed også indberetninger og ansøgninger vedr. borgere som Langeland og Ærø er handlekommune for.

Magtanvendelsesreglerne

Regler om magtanvendelse er tæt forbundet med servicelovens regel om, at kommunen har en særlig pligt til at undgå omsorgssvigt over for borgere med en betydelig og varig nedsat psykisk funktionsevne, som ikke er i stand til at tage forsvarligt vare på sig selv, og derfor er til fare for sig selv eller andre.

Den kommunale omsorgsforpligtelse er beskrevet i Servicelovens § 82. Hjælpen må ikke gennemføres med tvang medmindre bestemte betingelser er opfyldt. Disse betingelser er beskrevet i Servicelovens kapitel 24. Det er en betingelse, at borgeren har en betydelig nedsat psykisk funktionsevne jævnfør Servicelovens § 124. Det er desuden en betingelse, at personalet har forsøgt, hvad der er muligt for borgerens frivillige medvirken. Hvis magtanvendelse skal finde sted, skal den udøves så skånsomt, kortvarigt og værdigt som muligt og skal altid følges op af tryghedsskabende initiativer.

Indgreb i voksnes selvbestemmelsesret

Serviceloven giver adgang til 6 indgreb i voksnes selvbestemmelsesret. Skal der anvendes andre indgreb end de 6 nævnt i serviceloven, skal hjemlen findes i anden lovgivning f.eks. psykiatriloven, værgemålloven, straffeloven og sundhedsloven.

Der findes 3 slags magtanvendelsessager:

1. Ansøgning/tilladelse: Tilbuddet kan søge om en fremadrettet tilladelse til at bruge magtanvendelse i en bestemt situation for en tidsbegrænset periode.
2. Indberetning uden en tilladelse: Tilbuddet indberetter brug af magtanvendelse, hvor de ikke i forvejen har en tilladelse.
3. Indberetning med en tilladelse: Tilbuddet indberetter brug af magt, hvor tilbuddet har en tilladelse til magtanvendelse i en beskrevet situation.

Serviceoven giver adgang til følgende indgreb:

- 1) Servicelovens § 125: Brug af personlige alarm/pejlesystemer og særlige døråbnere.
- 2) Servicelovens § 126: Nødværge—fastholdelse i akut opståede situationer for at stoppe borger i at gøre skade på sig selv eller andre, typisk slag mod personale og medbeboere.
- 3) Servicelovens § 126a: Fastholdelse i forbindelse med hjælp til absolut nødvendig personlig hygiejne.
- 4) Servicelovens § 127: Kortvarig tilbageholdelse eller tilbageførelse til bolig - bruges, hvis der er fare for, at borger ved sin færden udsætter sig selv eller andre for at lide alvorlig personskade.
- 5) Servicelovens § 128: Brug af stofsele for at forhindre borger i at falde ud af kørestol, seng og lignende. Tilladelse kan gives i en periode på 18 mdr., herefter skal der ske en revurdering og ny ansøgning.
- 6) Servicelovens § 129, stk. 1-4: Permanent flytning til plejebolig uden borgers samtykke – anvendes når borger, trods maksimal hjælp, ikke længere forsvarligt kan blive i hjemmet, men har behov for et botilbud med døgnbemanding og personalekompetencer inden for omsorg for psykisk ressourcensvage beboere.

Procedure

Den kommune der driver tilbuddet har ansvaret for at påse, at de generelle rammer i botilbuddet herunder de fysiske rammer, den pædagogiske tilrettelæggelse af arbejdet mv. understøtter forebyggelse af magtanvendelse.

Handlekommunen har ansvar for at føre tilsyn med indhold og kvalitet i forhold til den enkelte borger.

Socialtilsynet fører tilsyn med kommunernes tilbud og skal i den forbindelse have kopi af alle indberetninger, ansøgninger og afgørelser vedr. magtanvendelse.

Når tilbuddet har foretaget magtanvendelse sendes en indberetning til Socialafdelingen Myndighed, der behandler indberetningen og videresender indberetningen til det socialtilsyn, som tilbuddet hører under.

Socialafdelingen Myndighed har ansvaret for at påse, at foranstaltninger om magtanvendelse og indre indgreb i selvbestemmelsesretten overfor voksne ikke udstrækkes længere end absolut påkrævet og vurdere om betingelserne for magt er til stede eller ej.

Den samlede viden danner løbende baggrund for undervisnings- og rådgivningstiltag. Det gælder også ved ændret lovgivning.

Magtanvendelser i 2017-19

Type	Kommune	Tilbud	2017		2018		2019	
			Hjemmel	Hjemmel	Hjemmel	Hjemmel	Hjemmel	Hjemmel
			Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej
§ 125	Svendborg	Egne					1	
		Kommune					1	
		Region			2		1	
	Ærø	Region					3	
§ 126	Svendborg	Egne	16	2	2	4	2	1
		Kommune	28	3	29	10	146	33
		Region	10	2	44	32	41	51
		Privat	9	1	5		13	4
	Langeland	Egne					1	
		Privat						1
	Ærø	Region					2	3
§ 126a	Svendborg	Egne	6	1		1		
		Kommune		1				
§ 127	Svendborg	Kommune		1				
	Ærø	Region						1
§ 128	Svendborg	Egne			3		5	
		Kommune			1		1	
		Region	4		1	3		1
	Langeland	Region	3			1		
		Private			1			
I alt	Svendborg		73	11	87	50	211	90
	Langeland		3		1	1	1	1
	Ærø						5	4

Fokusområder 2020

Årsberetningen giver anledning til fokus på læring, fx VISO-forløb, supervision, kompetenceudvikling med henblik på at nedbringe antallet af magtanvendelser. Det skal dog bemærkes, at størstedelen af magtanvendelser efter Servicelovens § 126 i 2019 vedrører en borger, som i løbet af året flyttede til andet tilbud. Både før og efter flytningen var et betydeligt antal magtanvendelser, der ved årsskiftet var nedbragt til 1-2 magtanvendelser pr. måned.

Der er endvidere fokus på ændrede magtanvendelsesregler pr. 1. januar 2020 både internt og i undervisning på tilbud.